

Sirküler No : 2026 /37

25.04.2026, Bursa

Konu : Güneş ve Rüzgâr Enerjisi Santrali İnşaatlarında Asgari İşçilik Uygulaması

1-GENEL AÇIKLAMALAR

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde yapılan düzenlemelerle, Güneş Enerji Santralleri (GES) ile Rüzgar Enerji Santrallerinin (RES) yapı inşaat alanı hesaplamaları nesnel ve standart bir yönteme bağlanmıştır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin;

- Otuz birinci fıkrasında GES yapıları yönünden "Güneş kaynaklı yenilenebilir enerji sistemlerinin yapı inşaat alan hesabında, fotovoltaik panelleri taşımak amacıyla yapılan çerçeve/konstrüksiyon imalatının dış ölçüleri içinde kalan alanın yatay izdüşümü dikkate alınır."

- Otuz üçüncü fıkrasında RES yapıları yönünden "Rüzgâr kaynaklı yenilenebilir enerji sistemlerinin yapı inşaat alan hesabında; rüzgâr türbinlerinin tabi veya tesviye edilmiş zemin altı dâhil temel alanı ile kulenin yüzey alanı toplamı dikkate alınır." hükümlerine yer verilmiştir İmar mevzuatında yapılan söz konusu düzenlemelerle güneş ve rüzgâr kaynaklı yenilenebilir enerji sistemlerinin yapı inşaat alanının hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar netleşmiş; bu durum, asgari işçilik araştırmalarında yapı ruhsatında yer alan toplam yapı inşaat alanı ile yapı sınıf ve grubu bilgilerinin esas alınmasına imkân sağlamıştır.

2- GES VE RES İNŞAATLARINDA ASGARİ İŞÇİLİK UYGULAMA ESASLARI

Kamu kurum ve kuruluşlarınca ihale edilen GSS ve RES inşaatları hariç olmak üzere özel nitelikteki GES ve RES inşaatlarına ilişkin asgari işçilik araştırma işlemleri, **20/04/2026 tarihli SGK Genel Yazısı Doğrultusunda** aşağıda belirtilen açıklamalar çerçevesinde yürütülecektir

2.1- Yapı Ruhsatında Yer Alan Bilgilere Göre İnşaat Maliyetinin Tespiti

GES inşaatları için "12.05.2023" tarihinden itibaren, RES inşaatları için "11.03.2025" tarihinden itibaren (ancak her hâlükârda inşaat fiilen tamamlanmadan önce) düzenlenmiş olmak kaydıyla; inşaat başlanmadan evvel veya ruhsatsız başlanmış olmakla birlikte inşaatın devamı esnasında alınan ilk yapı ruhsatları ile inşaatın devamı esnasında alınan yenileme ya da tadilat ruhsatları kapsamında yürütülerek tamamlanan GES VE RES inşaatlarında, söz konusu ruhsatlarda yer alan toplam yapı inşaat alanının, imar mevzuatına uygun olduğu kabul edilecektir. Belirtilen tarih koşulunu sağlayan (ilk veya yenileme/tadilat ruhsatlı) işlere ait asgari işçilik araştırma işlemleri, maliyet tespiti amacıyla Sosyal Güvenlik Denetmenlerine sevk edilmeksizin, geçerli ruhsatta kayıtlı toplam yapı inşaat alanı ile yapı sınıf ve grubu esas alınmak suretiyle sosyal güvenlik merkezlerince sonuçlandırılacaktır

Örnek 1- 10.08.2023 tarihinde yapı ruhsatı düzenlenen, 20.08.2023 tarihinde yapımına başlanan ve 15.04.2024 tarihinde tamamlanan GES inşaatına ait ruhsatta, toplam yapı inşaat alanının 15.000 m² (fotovoltaik panelleri taşıyan konstrüksiyon izdüşüm alanı, trafo ve idari bina dâhil) olarak belirtildiği varsayıldığında, Yapı ruhsatının GES inşaatları için öngörülen 12.05.2023 tarihinden sonra (10.08.2023 tarihinde) düzenlenmiş olması nedeniyle, asgari işçilik araştırma işlemi, 15.000 m²'lik toplam yapı inşaat alanı ile ruhsatta kayıtlı yapı sınıf ve grubu esas alınarak ilgili sosyal güvenlik merkezince sonuçlandırılacaktır

Örnek 2- 20.04.2025 tarihinde yapı ruhsatı düzenlenen, 01.05.2025 tarihinde yapımına başlanan ve 10.12.2025 tarihinde tamamlanan RES inşaatına ait ruhsatta, toplam yapı inşaat alanının 4.500 m² (4.400 m² RES türbin inşaat alanı, 100 m² şalt sahası) olarak belirtildiği varsayıldığında; Yapı ruhsatının RES inşaatları için öngörülen 11.03.2025 tarihinden sonra (20.04.2025 tarihinde) düzenlenmiş olması nedeniyle, asgari işçilik araştırma işlemi, 4.500 m²'lik toplam yapı inşaat alanı ile ruhsatta kayıtlı yapı sınıf ve grubu esas alınarak ilgili sosyal güvenlik merkezince sonuçlandırılacaktır.

Örnek 3- Yapımına 15.02.2024 tarihinde başlanan, 15.05.2024 tarihinde yapı ruhsatı düzenlenen ve 20.08.2025 tarihinde tamamlanan GES inşaatına ait ruhsatta, toplam yapı inşaat alanının 20.000 m² (19.885 m² fotovoltaik panelleri taşıyan konstrüksiyon izdüşüm alanı, 55 m² idari bina, 45 m² trafo binası ve 15 m² bekçi kulübesi) olarak belirtildiği varsayıldığında; Asgari işçilik hesaplamalarında tesisin teknik bütünlüğü esas olduğundan, araştırmanın yalnızca idari bina, trafo ve bekçi kulübesinden oluşan 115 m²'lik sınırlı alan üzerinden yürütülmesi yönündeki talepler kabul edilmeyecektir. Yapı ruhsatının 12.05.2023 tarihinden sonra (15.05.2024 tarihinde) düzenlenmiş olması nedeniyle, araştırma işlemi, 20.000 m²'lik toplam alan ile ruhsatta kayıtlı yapı sınıf ve grubu üzerinden yapılacaktır.

Örnek 4- 10.01.2022 tarihinde ilk yapı ruhsatı düzenlenen ve 15.03.2022 tarihinde yapımına başlanan GES inşaatına ait ilk ruhsatta, toplam yapı inşaat alanının 400 m² olarak belirtildiği, inşaat devam ederken 25.08.2023 tarihinde alınan tadilat ruhsatı ile toplam yapı inşaat alanının 36.000 m² olarak güncellendiği ve inşaatın 30.11.2023 tarihinde tamamlandığı varsayıldığında; Tadilat ruhsatının, GES inşaatları için öngörülen 12.05.2023 tarihinden sonra (25.08.2023 tarihinde) ve inşaatın fiilen tamamlandığı tarihten önce (30.11.2023) düzenlenmiş olması nedeniyle, ilk ruhsatın düzenlenme tarihine bakılmaksızın söz konusu tadilat ruhsatı dikkate alınarak işlem yapılacaktır. Bu doğrultuda asgari işçilik araştırma işlemi, 36.000 m²'lik toplam yapı inşaat alanı ile tadilat ruhsatında kayıtlı yapı sınıf ve grubu esas alınmak suretiyle ünitece sonuçlandırılacaktır.

2.2- SGK'nın Denetim ve Kontrole Görevli Memurlarınca İnşaat Maliyetinin Tespiti

GES inşaatları için 12.05.2023, RES inşaatları için 11.03.2025 tarihlerinden önce düzenlenmiş ilk yapı ruhsatları kapsamında yürütülen ve inşaatın devamı esnasında imar mevzuatındaki yeni alan tanımlarına uygun (bu tarihler ve sonrasında düzenlenmiş) geçerli bir yenileme veya tadilat ruhsatı alınmayan inşaatlara ait dosyalar, inşaat maliyetinin tespiti amacıyla Sosyal Güvenlik Denetmenlerine sevk edilecektir. Söz konusu denetimler neticesinde düzenlenecek raporlarda, mevcut ruhsatta yer alan eksik veya sınırlı alan verilerine bağlı kalınmaksızın, asgari işçilik hesabına esas inşaat maliyeti, tesisin teknik bütünlüğü dikkate alınarak tespit edilecektir.

Örnek 5- 01.03.2022 tarihinde yapı ruhsatı düzenlenen ve 10.04.2022 tarihinde yapımına başlanan GES inşaatında, inşaat süresince herhangi bir tadilat ruhsatı alınmadığı ve inşaatın 15.08.2024 tarihinde tamamlandığı varsayıldığında; Yapı ruhsatının GES inşaatları için öngörülen 12.05.2023 tarihinden önce (01.03.2022 tarihinde) düzenlenmiş olması ve inşaat süresince yeni alan tanımlarına uygun bir tadilat ruhsatı alınmaması nedeniyle, dosya, maliyet tespiti amacıyla Sosyal Güvenlik Denetmenlerine sevk edilecektir. **Örnek 6-** 05.01.2024 tarihinde yapı ruhsatı düzenlenen, 15.01.2024 tarihinde yapımına başlanan ve 20.10.2025 tarihinde tamamlanan RES inşaatına ait ruhsatta, alan bilgisinin sadece türbin temel alanı, şalt sahası ve bekçi kulübesi olmak üzere toplam 550 m² olarak sınırlı şekilde gösterildiği varsayıldığında; İşverenin asgari işçilik hesaplamasının sadece bu sınırlı alanlar üzerinden yapılması yönündeki talebi reddedilecek olup, yapı ruhsatının RES inşaatları için öngörülen 11.03.2025 tarihinden önce (05.01.2024 tarihinde) düzenlenmiş olması nedeniyle, dosya, maliyet tespiti amacıyla Sosyal Güvenlik Denetmenlerine sevk edilecektir

2.3- Yapımı Tamamlandıktan Sonra Ruhsatlandırılan GES ve RES İnşaatları

Yapı ruhsatı olmaksızın yapımı tamamlanan, ancak daha sonra ruhsatlandırılan GES ve RES inşaatlarında, asgari işçilik araştırmasının denetime sevk edilmeksizin sosyal güvenlik merkezlerince yapılabilmesi için;

- Yapı ruhsatının GES inşaatları için 12.05.2023, RES inşaatları için 11.03.2025 tarihleri ve sonrasında düzenlenmiş olması,
- Asgari işçilik hesabında esas alınacak yıl için ilgili yapı sınıf ve grubuna ait yapı yaklaşık birim maliyet bedelinin yayımlanmış olması, koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu iki koşuldaki herhangi birinin veya her ikisinin sağlanamamış olması durumunda ise asgari işçilik araştırmasına esas maliyet tespiti Sosyal Güvenlik Denetmenleri tarafından yapılacaktır.

Örnek 7- 15.03.2024 tarihinde yapımına başlanıp 30.04.2025 tarihinde tamamlanan GES inşaatına ilişkin yapı ruhsatının 19.02.2026 tarihinde düzenlendiği ve ruhsatta yapı sınıf ve grubunun I-D olarak belirtildiği varsayıldığında; Yapı ruhsatı GES inşaatları için öngörülen 12.05.2023 tarihinden sonra (19.02.2026 tarihinde) düzenlenerek birinci koşul sağlanmış olsa da esas alınacak 2024 yılı Tebliğinde I-D yapı sınıf ve grubu için yayımlanmış bir maliyet bedelinin bulunmaması (ikinci koşulun gerçekleşmemesi) nedeniyle, dosya maliyet tespiti amacıyla Sosyal Güvenlik Denetmenlerine sevk edilecektir.

Örnek 8- 10.11.2023 tarihinde yapımına başlanıp 16.12.2024 tarihinde tamamlanan RES inşaatına ilişkin yapı ruhsatının, inşaat bittikten sonra 20.05.2025 tarihinde düzenlendiği ve ruhsatta yapı sınıf ve grubunun V-E olarak belirtildiği varsayıldığında; Yapı ruhsatı RES inşaatları için öngörülen 11.03.2025 tarihinden sonra (20.05.2025 tarihinde) düzenlenerek birinci koşul sağlanmış olsa da esas alınacak 2023 yılı Tebliğinde V-E yapı sınıf ve grubu için yayımlanmış bir maliyet bedeli bulunmaması (ikinci koşulun gerçekleşmemesi) nedeniyle, dosya maliyet tespiti amacıyla Sosyal Güvenlik Denetmenlerine sevk edilecektir

Örnek 9- 02.12.2022 tarihinde yapımına başlanıp 18.10.2023 tarihinde tamamlanan GES inşaatına ilişkin yapı ruhsatının 05.04.2024 tarihinde düzenlendiği ve ruhsatta yapı sınıf ve grubunun II-C olarak belirtildiği varsayıldığında; Yapı ruhsatı GES inşaatları için öngörülen 12.05.2023 tarihinden sonra (05.04.2024 tarihinde) düzenlenerek birinci koşul,

esas alınacak 2022 yılı Tebliğinde II-C yapı sınıf ve grubu için yayımlanmış bir maliyet bedelinin bulunmasıyla da ikinci koşul sağlandığından (her iki koşul da gerçekleştiğinden), araştırma işlemi, ruhsatta kayıtlı toplam yapı inşaat alanı ile yapı sınıf ve grubu esas alınarak ünitece sonuçlandırılacaktır.

Örnek 10- 01.10.2024 tarihinde yapımına başlanıp 04.02.2026 tarihinde tamamlanan bir RES inşaatına ilişkin yapı ruhsatının 18.03.2026 tarihinde düzenlendiği ve ruhsatta yapı sınıf ve grubunun V-E olarak belirtildiği varsayıldığında; Yapı ruhsatı RES inşaatları için öngörülen 11.03.2025 tarihinden sonra (18.03.2026 tarihinde) düzenlenerek birinci koşul, esas alınacak 2025 yılı Tebliğinde V-E yapı sınıf ve grubu için yayımlanmış bir maliyet bedelinin bulunmasıyla da ikinci koşul sağlandığından (her iki koşul da gerçekleştiğinden), araştırma işlemi, ruhsatta kayıtlı toplam yapı inşaat alanı ile yapı sınıf ve grubu esas alınarak ünitece sonuçlandırılacaktır.

2.4- Araştırma ve İlişiksizlik Belgesi Düzenleme Süreçlerinde Ortak Esaslar

GES ve RES inşaatlarında;

-Tesisin teknik bütünlüğü esas olduğundan hesaplama ve belge düzenleme süreçlerinde yalnızca sınırlı alanlar (şalt sahası, trafo binası, idari bina, bekçi kulübesi, zemin işleri gibi) dikkate alınarak maliyet bedelinin eksik hesaplanmasına sebebiyet verecek şekilde parçalı işlem tesis edilmeyecektir.

-Sözleşme bedeli ile mukayese işleminde, ruhsat verilerine dayalı maliyet tespit usulü gereği ünitece hesaplanan veya Sosyal Güvenlik Denetmenlerince düzenlenen raporla tespit edilen maliyet bedeli, 2011/13 sayılı Genelge'nin 9.20 numaralı bölümü uyarınca (varsa) sözleşme bedeli ile mukayese edilecek ve yüksek olan tutar araştırmaya esas maliyet bedeli olarak dikkate alınacaktır.

-Düzenlenecek ilişiksizlik belgelerinde yer alan yüzölçümü bilgisi, yapı ruhsatındaki toplam yapı inşaat alanı verisi ile birebir aynı olacaktır.

-İşverenlerin ilgili idareler nezdinde yürüttükleri yapı kullanma izin belgesi işlemlerinde herhangi bir tereddüt veya mağduriyet yaşanmaması adına, düzenlenecek ilişiksizlik belgelerine "sadece trafo alanı dikkate alınmıştır" veya "panel alanları hariç tutulmuştur" gibi tesisin bütünlüğünü parçalayan ve belgenin kapsamını daraltan herhangi bir sınırlayıcı ifade veya açıklama eklenmeyecektir.

3- GEÇİŞ SÜRECİNDEKİ DOSYALARIN YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1- İşlem Tesis Edilmiş Ancak İdari Aşamada Kesinleşmemiş Dosyalar

20/4/2026 tarihi itibarıyla, fark prim borcu idari aşamada kesinleşmiş olan dosyalar hakkında yeniden asgari işçilik işlemi yapılmayacaktır. Buna karşın, denetim raporu düzenlenmiş veya ünitece asgari işçilik araştırması yapılmış olmasına rağmen, fark prim borcu henüz idari aşamada kesinleşmemiş olmakla birlikte asgari işçilik maliyetinin bu Genel Yazı'da belirtilen usul ve esaslara aykırı hesaplandığı tespit edilen dosyalarda;

-Maliyet tespiti Bölüm 2.1 ve 2.3 uyarınca ünitece gerçekleştirilecek olması durumunda, maliyet bedelinin daha önce ünitece veya denetim raporuyla belirlenmiş olduğuna bakılmaksızın; asgari işçilik miktarı, tesisin teknik bütünlüğünü yansıtacak şekilde ruhsatta kayıtlı toplam yapı inşaat alanı ile yapı sınıf ve grubu esas alınarak ünitece yeniden hesaplanacak ve bu durum bir tutanakla kayıt altına alınacaktır.

-Maliyet tespiti Bölüm 2.2 ve 2.3 uyarınca denetim marifetiyle yapılacak olması durumunda, daha önce düzenlenen denetim raporlarında maliyetin yalnızca sınırlı alanlar üzerinden hesaplandığının anlaşılması halinde, dosya, tesisin teknik bütünlüğünü yansıtacak toplam maliyet bedelinin belirlenmesi amacıyla ek rapor düzenlenmek üzere denetim birimine sevk edilecektir. Ünitece yürütülecek işlemler bu ek rapor esas alınarak sonuçlandırılacaktır.

3.2- Denetim Süreci Devam Eden Dosyalar

20/4/2026 itibarıyla maliyet tespiti amacıyla Sosyal Güvenlik Denetmenlerine sevk edilmiş olmakla birlikte henüz raporu düzenlenmemiş olan dosyalarda; -Maliyet tespiti Bölüm 2.1 ve 2.3 uyarınca ünitece gerçekleştirilecek olması durumunda, maliyet tespitine yönelik denetim gerekçesi ortadan kalktığından, dosya bu yönüyle üniteye iade edilecek ve maliyet hesabı doğrudan ünitece yapılarak sonuçlandırılacaktır. Ancak, denetim sürecinde kayıt ve belge ibraz yükümlülüğüne uyulmaması veya Kanun'a aykırı başkaca hususların tespiti halinde, bu durum ilgili denetmen tarafından ayrıca raporlanarak üniteye bildirilecektir.

-Maliyet tespiti Bölüm 2.2 ve 2.3 uyarınca denetim marifetiyle yapılacak olması durumunda, denetim sürecine devam edilecek olup, maliyet tespiti yalnızca sınırlı alanlar üzerinden değil, tesisin teknik bütünlüğünü yansıtan toplam maliyet bedeli üzerinden tamamlanacaktır.

Bilgilerinize sunulur. Saygılarımızla.

İHSAN AKAR
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR
ULUDAĞ BAĞIMSIZ DENETİM VE Y.M.M A.Ş.

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız Mehmet Koçak Danışmanlık sirkülerinden alınmış olup konuya ilişkin genel bilgiler içermekte olup konu hakkında ek bilgi gerektiğinde bizimle temasa geçmenizi önerilir.
